

**METODIKA ODŠKODŇOVÁNÍ ÚJEM NA ZDRAVÍ
(BOLESTI A ZTÍŽENÍ SPOLEČENSKÉHO UPLATNĚNÍ)**

PF MU Brno 2014

Mezinárodní klasifikace WHO

- ☐ Mezinárodní klasifikace nemocí (MKN)
 - International Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD)

- ☐ Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví (MKF)
 - International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF)

Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví

- ☐ Dvě osoby se stejnou nemocí (MKN) mohou mít **rozličný stupeň funkčních schopností** (MKF) a dvě osoby se stejným stupněm výkonnosti **ne musí mít nezbytně stejné zdravotní problémy!**

Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví

- ☐ MKF neklasifikuje osoby, ale popisuje a **klasifikuje situaci člověka** v řadě okolností vztahujících se ke zdraví!

Zdraví

- ☐ Stav úplné tělesné, duševní a sociální pohody, a ne jen pouhá nepřítomnost nemoci nebo slabosti (WHO 7. 4. 1948)

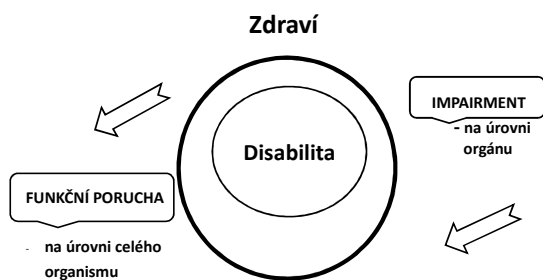
Disabilita

- ☐ Snížení funkčních schopností na úrovni těla, jedince nebo společnosti, která vzniká když se zdravotní stav setkává s barierami v prostředí.
- ☐ Člověk není disabilní, ale jsou disabilní nebo disabilizující situace (disabling situations).

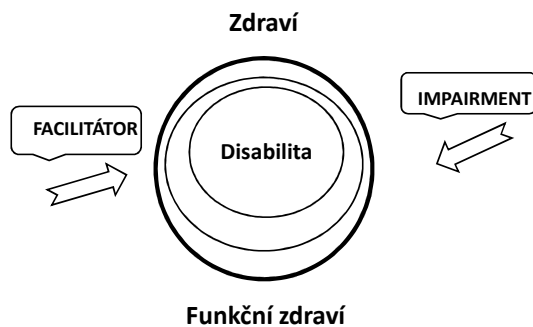
Funkční schopnost

- ▣ Zastřešující pojem pro funkce těla, tělesné struktury, aktivity a participaci (osobní účast v daném dění).
- ▣ Výsledek interakce mezi jedincem (se zdravotním problémem) a spolupůsobícími faktory prostředí.

Funkční zdraví (schopnost)

Funkční zdraví (schopnost)

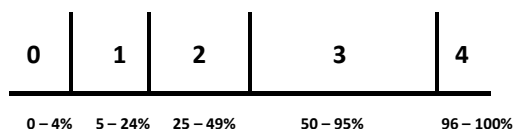
Komponenty MKF

- ☐ Tělesné funkce (body function)
- ☐ Tělesné struktury (body structures)
- ☐ Aktivity a participace (disability)
- ☐ Faktory prostředí (enviromental factors)

Kvalifikátory

- ☐ Kvantifikace komponent - označují velikost stupně zdraví (závažnost zdravotního problému)
- ☐ Vyjadřuje dynamický rozměr disability, resp. disabling situation (omezenou nebo těž limitovanou aktivitu)
- ☐ Vzestupná řada čísel (0 – 4), jejíž hodnoty nestoupají lineárně

Hodnocení disability

Tělesné struktury

- ☐ Tělesné struktury jsou anatomické části těla jako orgány, končetiny a jejich součásti.
- ☐ Označují se písmenem **s = structures**

Tělesné struktury

- ☐ Struktury nervového systému
- ☐ Oko, ucho a přidružené struktury
- ☐ Struktury vztahující se k hlasu a řeči
- ☐ Struktury kardiovaskulárního, imunitního a respiračního systému
- ☐ Struktury vztahující se k zažívání, metabolismu a endokrinnímu systému
- ☐ Struktury vztahující se k urogenitálnímu a reprodukčnímu systému
- ☐ Struktury vztahující se k pohybu
- ☐ Kůže a k ní vztahující se struktury

Tělesné funkce

- ☐ Tělesné funkce jsou fyziologické funkce tělesných systémů (včetně funkce psychických)
- ☐ Označují se písmenem **b = body**

Tělesné funkce

- ☐ Mentální funkce
- ☐ Smyslové funkce a bolest
- ☐ Funkce hlasu a řeči
- ☐ Funkce kardiiovaskulárního, imunitního a respiračního systému
- ☐ Funkce metabolického, zažívacího a endokrinního systému
- ☐ Urogenitální a reprodukční funkce
- ☐ Funkce neuromuskuloskeletální a funkce vztahující se k pohybu
- ☐ Funkce kůže a přidružených struktur

Tělesné struktury a funkce

- ☐ Tělesné struktury a tělesné funkce jsou ve vzájemné souvislosti.
- ☐ Každá funkce je vázána na určitou strukturu, která je předpokladem funkčnosti.
- ☐ Pokud struktura zaniká - zaniká i funkce.
- ☐ Pokud zaniká funkce - postupně atrofuje nebo degeneruje i struktura.

Faktory prostředí

- ☐ Každá aktivita se uskutečňuje v určitém prostředí, které má své kvality fyzikální, architektonické, společenské, ekonomické a organizační.
- ☐ Tyto faktory mohou výrazně determinovat člověka v jeho výkonnosti.
- ☐ Pro označení se používá **e = environment**

Faktory prostředí

- ☐ Produkty a technologie
 - pomůcky ke zlepšení funkčních schopností
- ☐ Přírodní prostředí
 - obyvatelstvo, geografická situace, kvalita vzduchu, podnebí
- ☐ Podpora a vztahy
 - lidé nebo zvířata poskytující účinnou fyzickou nebo citovou podporu a ochranu při každodenní činnosti
- ☐ Postoje
 - členů rodiny, přátel, cizích osob, zdravotníků, společnosti, sociální normy
- ☐ Služby, systémy a principy řízení
 - veřejné prostory, bydlení, komunikace, zdravotní služby, výchova, řízení zaměstnanosti

Faktory prostředí

- ☐ **Facilitátory**
 - zlepšují funkční schopnost člověka a zmenšují překážky prostředí
 - mohou zvýšit výkon jedince
- ☐ **Bariéry**
 - limitují funkční schopnost člověka a tvoří překážku
 - mohou snížit výkon jedince

Tělesné struktury a funkce

- ☐ Rozlišujeme funkce a struktury, které jsou zdravé a ty, které jsou porušené.
- ☐ Porušené funkce a struktury ovlivňují aktivity!
- ☐ Pokud je některá aktivita nepříznivě ovlivněna porušenou funkcí nebo strukturou, pak se osoba, která aktivitu koná, nachází v „disabilní“ situaci.

Aktivita a participace

- ☐ Komponenta, která představuje všechny životní oblasti (od základního učení a pozorování až po složité oblasti, jako jsou společenské úkoly)
- ☐ Označují se písmenem **d = disabilita**

Aktivita a participace

- ☐ **Učení se a aplikace znalostí**
- ☐ **Všeobecné úkoly a požadavky**
- ☐ **Komunikace**
- ☐ **Pohyblivost (mobilita)**
- ☐ **Péče o sebe (soběstačnost)**
- ☐ **Život v domácnosti**
- ☐ **Mezilidské jednání a rodinné vztahy**
- ☐ **Hlavní oblasti života**
- ☐ **Komunita, sociální a občanský (civilní) život**

Aktivita a participace

- ☐ **Aktivita - kapacita**
 - provádění úkolu (úkonu) člověkem
- ☐ **Participace - výkon**
 - zapojení do životní situace

Aktivity a participace

- ▣ **Aktivita - kapacita**
 - schopnost člověka provádět úkol (úkon) bez speciálních pomůcek a bez závislosti na prostředí

- ▣ **Participace - výkon**
 - zapojení se člověka do životní situace s využitím faktorů prostředí

Aktivity a participace

- ▣ **Aktivita snižená (limitovaná)**
 - jsou obtíže, které člověk může mít při provádění aktivit

- ▣ **Participace omezená (restringovaná)**
 - jsou problémy, které člověk může prožívat při zapojení do životní situace

Kvalifikátory

- ▣ **Kvalifikátor kapacity**
 - popisuje schopnost člověka, jak může provádět úkol nebo aktivitu
 - zjišťuje nejvyšší možný stupeň funkčních schopností daného člověka, kterého může v daném momentě dosáhnout
 - kapacita měřena ve standardním prostředí

Kvalifikátory

- ☐ **Kvalifikátor výkonu**
 - popisuje účast člověka v dané životní situaci (prožívanou zkušenost) za spolupůsobení faktorů prostředí

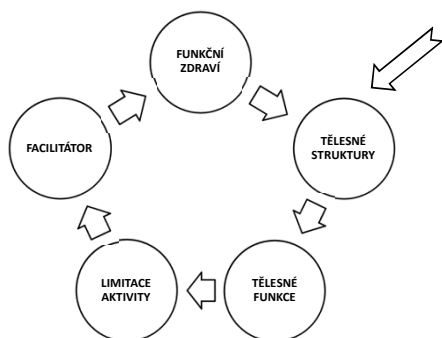
Aktivity a participace

- ☐ **Učení se a aplikace znalostí**
- ☐ **Všeobecné úkoly a požadavky**
- ☐ **Komunikace**
- ☐ **Pohyblivost (mobilita)**
- ☐ **Péče o sebe (soběstačnost)**
- ☐ **Život v domácnosti**
- ☐ **Mezilidské jednání a rodinné vztahy**
- ☐ **Hlavní oblasti života**
- ☐ **Komunita, sociální a občanský (civilní) život**

Aktivity a participace

- ☐ **Učení se a aplikace znalostí**
- ☐ **Všeobecné úkoly a požadavky**
- ☐ **Komunikace**
- ☐ **Pohyblivost (mobilita)**
- ☐ **Péče o sebe (soběstačnost)**
- ☐ **Život v domácnosti**
- ☐ **Mezilidské jednání a rodinné vztahy**
- ☐ **Hlavní oblasti života**
- ☐ **Komunita, sociální a občanský (civilní) život**

Koloběh...

Děkuji za pozornost.

Společnost medicínského práva o.s.
Ústav veřejného zdravotnictví a medicínského
práva 1. LF UK
